

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Studie zahraniční praxe rezidenční desegregace

srpen 2024

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Základní informace

Název projektu: Centrum podpory a rozvoje aktivit směřujících k desegregaci v území

Číslo projektu: CZ.03.02.02/00/22_004/0003844

Název výstupu: Studie zahraniční praxe rezidenční desegregace

Typ výstupu: Dílčí datový a analytický výstup

Datum vyhotovení: srpen 2024

Řešitelský tým: Mgr. Alica Brendzová

Úvod

Pojem desegregace je v zahraničních politikách¹ spojován primárně s desegregací ve vzdělávání. Intervence zaměřené na desegregaci v bydlení (rezidenční desegregaci), tedy na diverzifikaci sociální skladby typicky městských čtvrtí jsou často součástí politik obnovy měst a bytových politik, a lze je nalézt především v souvislosti s následujícími politikami nebo přístupy: místně zacílené intervence (angl. *area-based interventions*), sociální mix a politiky rozptylu (angl. *dispersal*).

Politiky urbánní regenerace tak, jak byly od 90. let 20. století realizovány v evropských zemích, nesou několik společných znaků:

- politiky a přístupy jsou integrovány: kombinují několik úhlů pohledu,
- politiky a strategie jsou založeny na jednotlivých tematických oblastech, přičemž intervence jsou soustředěny ve vymezené geografické oblasti.

Sociální mix, místně zacílené intervence a politiky rozptylu jsou střídavě se objevující trendy v bytových politikách a politikách obnovy měst v Evropě i ve světě. Představují snahy o řešení specifické skupiny problémů, a sice sociálních dopadů koncentrovaného (sociálně homogenního) bydlení.

Tyto politiky vycházejí z předpokladu, že podmínky v místě bydliště a jeho povaha (skladba obyvatel, úroveň služeb, podoba a úprava veřejného prostoru) mají vliv na životní podmínky a šance rezidentů. V praxi obnovy měst (angl. *urban regeneration*) se často uplatňují zároveň (např. v rámci lokálních intervencí se využijí některé nástroje dosahování stavu sociálního mixu²). Především v severní Evropě staví politiky „sociální soudržnosti“ na hodnotách sociální spravedlnosti, občanské participace a všeobecného well-beingu. Zároveň byly v některých zemích uplatněny jako reakce na obavy ze vzniku paralelní („nezápadní“) společnosti.

Programy obnovy měst vycházejí z principu desegregace/nesegregace³. Pouze v Dánsku je jejich explicitním cílem redukce podílu imigrantů nezápadního původu (a jejich potomků) v oblastech koncentrace znevýhodnění. V dalších evropských zemích míří programy obnovy měst buď na lokality s vyšším zastoupením imigrantů přímo nebo nepřímo (akcentováním např. sociální soudržnosti), nebo se zaměřují na lokality znevýhodněné socioekonomicky, resp. s koncentrací chudoby a/nebo sociálního vyloučení.

Tento dokument v první kapitole na základě studia odborné literatury představuje základní znaky, jakož i limity zmíněných přístupů. Druhá kapitola stručně sumarizuje výsledky rešerše různých

---

¹ Zdrojem rešerše byly odborné vědecké články z oblasti housing studies a urban studies, a zpráv evropských institucí a organizací zabývajících se problematikou bydlení (dostupného, sociálního apod.).

² Podrobněji diskutováno ve studii T. Dvořákové zpracované pro MPSV: Dvořáková, T. 2022. *Kam umístit sociální bydlení? Analýza ideálního počtu sociálních bytů v obci i v domě: zahraniční zkušenosti a přenositelnost dobré praxe do ČR*. Praha: MPSV. Dostupné z: https://socialnibydeni.mpsv.cz/download/dokumenty/22-soc_mix_fin.pdf.

³ Evropská komise, 2015. *Guidance for Member States on the use of European Structural and Investment Funds in tackling educational and spatial segregation* Dostupné z: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/guidelines/2015/guidance-for-member-states-on-the-use-of-european-structural-and-investment-funds-in-tackling-educational-and-spatial-segregation.

programů implementovaných v Evropě a USA od cca 90. let 20. století do současnosti s uvedením jejich charakteristik.

Cílem této rešerše je poskytnout přehled programů již realizovaných, byť v jiných místních (a také sociálních, politických a legislativních) kontextech, a na jeho základě začít precizovat představy o možných a vhodných scénářích rezidenční desegregace pro její (pilotní) realizaci v České republice.

I. Místně zacílené politiky (*area-based policies, place-based policies*)

Místně zacílené politiky jsou někdy označovány za typ selektivní politiky – oproti sektorovým (plošným) politikám se uplatňují pouze v určitém klíčovém vymezených geografických oblastech. Politiky selektivní (geograficky, nikoli nutně tematicky) umožňují jak integrovaná, tak specifická opatření (např. pouze intervence do oblasti bydlení) realizované ve vybrané geografické oblasti nebo oblastech.

V severní a západní Evropě a USA jsou často odpovědí na politický problém etnické/rasové koncentrace, nebo existenci znevýhodněných oblastí obývaných z velké části (nezaměstnanými) imigranty (např. Švédsko, Dánsko). Mimoto jsou také reakcí na vzrůstající tendence k pravicovému extremismu (Dánsko, vlámská část Belgie).

Cílem tohoto typu politik je dosáhnout podobnosti čtvrtí v rámci města nebo širší oblasti identifikované jako znevýhodněné různými indexy a měřeními založenými na statistických a administrativních datech (jako např. IMD MDI ve Velké Británii nebo [Index sociálního vyloučení v ČR](#)). Jinými slovy, intervence mají za cíl pomoci znevýhodněným oblastem „dohnat“ socioekonomickou úroveň jiných – „lepších“ - lokalit. Cílovou skupinou jsou potom primárně obyvatelé těchto oblastí, tedy ne nutně pouze lidé, jež mohou být (v termínech ČR) vnímáni jako sociálně vyloučení nebo sociálním vyloučením ohrožení.

Mezi typy intervencí v rámci místně zacílených politik patří zpravidla:

- fyzické intervence: demolice (plošná nebo selektivní – častější), demolice a nahrazení novou (rozmanitější/kvalitnější/udržitelnější...) výstavbou, renovace stávajícího bytového fondu, úprava veřejného prostoru,
- jako součást integrovaného rozvoje často další intervence mimo sféru bydlení a prostředí (tj. infrastruktura, dopravní dostupnost, veřejné i soukromé služby, občanská vybavenost).

Možné dopady místně zacílených politik dle evidence⁴:

- negativní dopad na bydlení: gentrifikace, zvýšení cen nemovitostí, vymístění obyvatel, včetně vymístění do ještě problémovějších lokalit; ztráta místních vazeb a sociálních sítí,
- pozitivní dopady na přístup ke službám a povědomí o nich, pokles kriminality v oblasti, vyšší úroveň dosaženého vzdělání v druhé generaci (tj. u dětí).

---

⁴ Kristensen, H., et al. 2002. "Urban development programmes in European countries: Some lessons." Vienna, ENHR Conference.

Efekt sousedství

V myšlenkovém jádru těchto přístupů stojí představa, že určitá skladba obyvatel dané čtvrti nebo sousedství má negativní vliv na životní šance jednotlivců žijících v této oblasti. Vychází z něj typ místně zacílených intervencí označovaných jako politiky sociálního mixu. Mechanismus jeho fungování je označován jako tzv. **efekt sousedství**. Původ tohoto konceptu je v USA a v Evropě se stal inspirací urbánních a sociálních politik kolem přelomu milénia.

Efekt sousedství je vykládán několika způsoby, obecně však vychází z konceptu kultury chudoby:

- na životní šance negativně dopadá stigmatizace míst větších koncentrací znevýhodněných osob;
- v místě zvýšené koncentrace znevýhodnění dochází k nežádoucí socializaci dětí a dospívajících (přejímání negativních vzorů jednání, učení paralelním životním strategiím a cílům),
- v místě koncentrované deprivace lze nabýt pouze omezeného sociálního kapitálu, který má dopad na příležitosti k životnímu úspěchu,
- nestejná kvalita a dostupnost institucí (např. veřejných služeb) má omezující vliv na životní šance obyvatel.

Typy politik, které se snaží reagovat na tyto negativní vlivy:

- zaměřené přímo na vzdělávání a přístup na trh práce (v ČR analogické např. podpoře inkluze ve vzdělávání),
- cílící na přistěhování žádoucích „vzorů“ do daných sousedství (typicky sociální mix),
- relokační znevýhodněných obyvatel do oblastí, které skýtají lepší příležitosti (typ programy rezidenční mobility jako MTO v USA).

O tom, zda místně zacílené politiky přispívají k pozitivnímu efektu sousedství, se v odborné literatuře vede poměrně kritická debata a výsledky empirických studií, jichž není mnoho, přinášejí pouze slabou evidenci. Dlouhodobé výzkumy prokázaly sotva nějaký dopad na životní šance relativně znevýhodněných jednotlivců; zároveň v určitých kontextech byl částečný efekt doložen (např. dle Andersson, Musterd ve Švédsku⁵).

Limity a rizika selektivních opatření/politik:

- Dle hesla „problémy v sousedství jsou málokdy problémy sousedství samotného“ místně zacílené opatření samo o sobě nedokáže vyřešit strukturální problémy, které se v místě projevují (např. nezaměstnanost, diskriminaci, nízké vzdělání)
- Gentrifikace/vymístění obyvatel.

---

⁵ Andersson, R., & Musterd, S. 2005. „Area-based policies: a critical appraisal. Tijdschrift voor economische en sociale geografie“, 96(4), 377-389.

- znevýhodnění obyvatelé žijící mimo vybrané oblasti koncentrace propadají sítím, jelikož se jejich místo bydliště pro zařazení do programu nekvalifikuje.
- Zhoršení stigmatizace vybraných oblastí: upřením pozornosti (známo i v ČR), nebo záměrným prohloubením problémů pro zvýšení pravděpodobnosti získání podpory (např. Avedøre Stationsby v Kodani, viz Andersson a Musterd 2005)
- U opatření zaměřených pouze na úzce vymezenou geografickou oblast: pokud uplatníme přístup, který se zaměřuje pouze na jednu konkrétní oblast, některé problémy se pravděpodobně přelíjí jinam.

Integrované přístupy

V odborné literatuře jsou dále rozlišovány jednoduché tematické a integrované přístupy. Jednoduché přístupy jsou např. stavební řešení problémů spočívajících v nevyhovujícím stavebně-technickém stavu. Integrované přístupy jsou pak voleny pro řešení komplexního zatížení (typicky oblasti koncentrace kumulovaného znevýhodnění). Integrované přístupy k obnově měst (*integrated urban renewal/regeneration*) kombinující fyzické, ekonomické a sociální intervence se v evropských zemích rozvíjely od 90. let.⁶ Většina místně zacílených programů implementovaných v Evropě má explicitně integrovaný charakter, což vychází z úvahy, že sektorové (neboli tematicky zaměřené) politiky již na řešení samy o sobě nestačí. Kupříkladu nizozemský vládní program *Grote Steden Beleid* (angl. *Big City Policy*) stojí na integraci tří pilířů urbánní politiky, tj. fyzický, sociální, ekonomický. Časem z důvodu politického vývoje přibyl pilíř bezpečnostní. Dalšími příklady jsou např. *Soziale Stadt* v Německu, *Politique de la Ville*, vlámský fond SIF, britský *New Deal for Communities* a *New Commitment for Neighbourhood Renewal*, *Storstadssatsningen* ve Švédsku.⁷

V rámci integrovaných místně zacílených přístupů lze rozlišit tři typy politik – a to politiky orientované na místo, na lidi a na organizaci:

- Politiky orientované na místo si kladou za cíl vytvářet lepší místa; mimo fyzických opatření k regeneraci budov a bytového fondu, rozvoje obytného prostředí (ulice, veřejná prostranství, hřiště, zeleň) a zajištění nebo zlepšení zařízení, může zahrnovat investice do vybavenosti jako jsou obchody, restaurace, volnočasové a kulturní aktivity, sport, zaměstnanost a doprava, aby se oblast stala atraktivnější pro místní obyvatele, ale nejen pro ně. Hlavním limitem a zároveň ponaučením z jejich implementace v 80. letech v západní Evropě je, že samotná fyzická obnova budov a veřejného prostoru nepřináší zlepšení životů obyvatel.
- Politiky orientované na lidi obsahují sociální opatření zaměřené na zlepšení života jednotlivců nebo jednotlivých domácností (školní docházka, zaměstnání, oddlužení,

⁶ Tosics, I. 2009. „Dilemmas of integrated area-based urban renewal programmes.“ The URBACT Tribune, 27, 30. Dostupné z: <https://archive.urbact.eu/read-article-dilemmas-integrated-area-based-urban-renewal-programmes>.

⁷ BMVBS / BBR (Eds.) 2007. Integrated Urban Development – a Prerequisite for Urban Sustainability in Europe, BBR-OnlinePublikation. Dostupné z: https://www.bbsr.bund.de/BBSR/EN/publications/OnlinePublications/2007/DL_EU_09_07.pdf.

alkoholismus, psychické problémy atd.) a opatření sociální soudržnosti zaměřená na zlepšení vztahů. Jedná se například o politiky zaměstnanosti, integrace migrantů, vzdělávání. Výrazným negativním dopadem může být určitá paradoxní situace, kdy zlepšení rezidenční mobility obyvatel naopak zvýší relativní koncentraci deprivace – tím, že se z oblasti postupně odstěhovávají domácnosti, jejichž socioekonomický status se díky intervencím zlepšil, znevýhodnění oblasti nijak nezmírní, ba naopak.

- Politiky orientované na organizaci cílí na zlepšení systému a fungování institucí, vertikální i horizontální organizaci, management a vymezení rolí, zlepšení koordinace působících aktérů, vytváření partnerství.

Některá opatření v přístupu k regeneraci jsou na pomezí zaměřením na místo a lidi, např. vytváření zařízení (komunitní centra, péče o děti, školy) pro sociální cíle nebo vytváření ekonomických příležitostí a zaměstnání pro místní obyvatele. Ve skutečnosti je mnoho strategií mezi zaměřením sociálním a fyzickým, což zdůrazňuje potřebu rovnováhy mezi oběma.

Přístupy sociálního mixu

Slovy Dle Terezy Dvořákové (2022) jsou politiky sociálního mixu politickou reakcí na „*vzrůstající homogenitu a ekonomický propad obyvatel některých čtvrtí vůči obyvatelům jiných čtvrtí – tedy na vznik vyloučených (segregovaných) lokalit. Cílem politik sociálního mixu je v tomto případě dosáhnout různorodého zastoupení obyvatel ve čtvrtích podle ekonomického příjmu.*“

Jako přístupy sociálního mixu lze označovat jak opatření v rámci místně cílených intervencí, tak plošná opatření, která nejsou vázána na určitými kritérii vybrané geografické oblasti (podrobněji viz studie T. Dvořákové nebo souhrnná studie Volkera Busche-Geertsemy⁸). Jejich cílem je obecně stav socioekonomicky různorodé skladby obyvatel čtvrtí, zvýšení sociálního kapitálu znevýhodněných rezidentů a sociální interakce mezi různými skupinami (etnickými, socioekonomickými atd.) obyvatel⁹.

Typy intervencí:

- rozptyl a přesídlování „původních“ obyvatel,
- diverzifikace forem bydlení,
- Specifická pravidla alokace bytů zohledňující skladbu obyvatel domu/čtvrti.

Zamýšlenými přínosy pro chudé/znevýhodněné obyvatele jsou¹⁰:

---

⁸ Busch-Geertsema, V. 2007. „Measures to achieve social mix and their impact on access to housing for people who are homeless.“ *European Journal of Homelessness*, 1(7), 213-224. Dostupné z: https://www.feantsaresearch.org/download/ejh_vol1_thinkpiece27927789877612246905.pdf

⁹ Kintrea, K. 2013. „Social Mix: International Policy Approaches.“ In: Manley, D., van Ham, M., Bailey, N., Simpson, L., Maclennan, D. (eds) *Neighbourhood Effects or Neighbourhood Based Problems?* Springer, Dordrecht. https://doi.org/10.1007/978-94-007-6695-2_7.

¹⁰ Bolt, G., Phillips, D. & Van Kempen, R. 2010. *Housing Policy, (De)segregation and Social Mixing: An International Perspective*, 25(2), 129-135.

- zvýšení míry sociální interakce se socioekonomicky lépe situovanými nebo majoritními obyvateli, a z toho plynoucí sociální soudržnost
- přijetí majoritních norem a hodnot;
- zvýšení sociálního kapitálu,
- zpřístupnění pracovních příležitostí,
- překonání místně podmíněného stigmatu,
- rozšíření kvalitních služeb do chudších čtvrtí,
- vyšší udržitelnost iniciativ obnovy/regenerace.

Dopady intervencí¹¹:

- negativní: ztráta (absolutního počtu) levnějšího a obecného bydlení; gentrifikace;
- pozitivní: destigmatizace a obnovení oblasti, snížení nákladů na údržbu a správu.

Úspěch těchto opatření závisí mj. na ochotě vyšších příjmových skupin stěhovat se do renovovaných čtvrtí. Dle evidence se navíc očekávaný přínos přítomnosti nových, lépe situovaných, sousedů pro znevýhodněné skupiny ne vždy dostaví. Jako klíčový faktor úspěchu je zmiňováno škálování intervencí (tj. vhodný výběr nástrojů dle velikosti lokality). Vůči nástrojům sociálního mixu je rovněž odolnější třídní segregace než ta etnická.

Distinkce národní a lokální programy místně zacílených politik

V tabulce příkladů rozlišujeme z hlediska správní úrovně programy národní (celostátní, vládní) a lokální (městské, regionální). Dle literatury lze v evropských programech identifikovat několik vzorců.

Měřítko, resp. správní úroveň, v rámci níž je program realizován, koreluje s celkovým objemem alokovaných financí – lokální programy mají zpravidla relativně nižší objem financí k čerpání. Celostátní programy najdeme hlavně v zemích severní a západní Evropy, typicky ve státech Skandinávie (např. Švédsko – program *Blomman* z let 1996-98 a *Ytterstadssatsningen/Outer City Programme* 1996-2002, *MDI Metropolitan Development Initiative* z let 1999-2004; všechny jsou explicitně zaměřeny na znevýhodněná sousedství s vysokým podílem imigrantů např. ve městech Stockholm, Gothenburg, Malmö). Mnohé mají silné zapojení centrální vlády a často plošně národní úroveň – dánský *Kvarterloft*, francouzský *Politique de la Ville*, nizozemský *Grote Steden Beleid*. Naopak méně intenzivní intervenci státu představuje belgický (vlámský) *Social Impulse Fund*. Zpravidla se v nich obce ucházejí o finance v rámci specifických programů místního rozvoje (např. vytipované oblasti, které mohou žádat o podporu), nebo se jedná o smlouvu o podpoře mezi národní a lokální úrovní. Např. v Německu mají některé spolkové země také své vlastní rozvojové programy (Nordrhein-Westfalen). Státy v jižní Evropě místně zacílené politiky financují ve výrazně menší míře: jedná se spíše o jednotlivé případy často iniciované zdola a financované místními nebo regionálními samosprávami.

¹¹ Viz např. Alves, S. 2022. Nuancing the international debate on social mix: Evidence from Copenhagen. *Housing Studies*, 37(7), 1174-1197.

Destigmatizace/vylepšení obrazu čtvrti umístěním budovy nadmístního významu (funkcí a/nebo ikonickým designem), např. Haag – centrum *Culturalis* v Schilderswijk; Porto, *Palácio das Artes* – *Fábrica de Talentos*.

Využití ploch po demolici na vytvoření veřejného prostoru – velkého dětského hřiště se zajištěním dobrovolníků pro organizaci bodového systému pro děti: za drobné úkoly jako např. hlídání mladších dětí, úklid apod. získají body, za které si mohou půjčit vybavení na hraní a sport, např. koloběžky, skateboardy, kolečkové brusle atd.

Box 1: Tipy a triky

II. Příklady zahraničních programů

Státní/lokální politika	Země	Typ politiky (area-based, social mix, jiné...)	Výběr lokalit a metody identifikace	Cíle	Název programu/politiky	Aktéři	Financování/náklady	Fokus, typy intervencí	Zhodnocení
státní	Belgie (Vlámsko)		Na základě bodového hodnocení odpovídajících sektorů ve čtyřech oblastech: kvalita života, kvalita životního prostředí, blahobyt a chudoba.	kombinovaná fyzická, sociální a ekonomická restrukturalizace měst. Trojí přístup: zlepšit kvalitu života ve znevýhodněných čtvrtích a městech, zmírnit chudobu a podpořit well-being, a to ve spolupráci s místními samosprávami	Sociaal Impuls Fonds SIF (1996–2003 (následně zrušen a rozdělen mezi fondy Stedenfonds (Městský fond) a Fond solidarity	Vlámské společenství Města	Cca 200 mil. euro (resp. ekvivalent v roce 1996)	Kvůli omezení financí ve fondu časem omezení důrazu pouze na sociální opatření. Posléze se změnou vlády zrušení SIF a posun urbánní politiky k zaměření na kvalitu života ve (vnitřních) městech a propagaci návratu do měst. Tematické členění opatření: odborná příprava a zaměstnanost (nad 19 % rozpočtu), sociální zabezpečení (12 %), územní plánování (13 %) a (zejména sociální) bydlení (16 %).	+ alokace přes 50 % prostředků SIF pro znevýhodněné osoby, dalších 5-10 % etnické minority + podnětem politický vývoj (rostoucí preference Vlámského bloku)
státní	Dánsko	Area-based	Socioekonomické indikátory, koncentrace „nezápadních“ imigrantů a jejich potomků Typologie lokalit: oblasti prevence Zranitelné oblasti Paralelní komunity (dříve ghetta) Oblasti konverze	Cíl: redukce podílu sociálního bydlení ve vybraných oblastech na max. 40 % do roku 2030, tím snížit míru segregace. Změny fyzického prostředí: změny v typech vlastnictví, demolice, odprodeje, budování nových soukromých bytů	„One Denmark without parallel societies – No ghettos in 2030“ (Ghetto Package /Ghetto List) („Dánsko bez paralelních společností“)	Ministr dopravy, stavebnictví a bydlení: nařizuje demolice, konverze apod. dle zákonem stanovených podmínek Bytové korporace Městské rady (společně s korporacemi tvoří plán pro rozvoj lokality, určují kritéria způsobilosti pro nájemníky)	12 miliard DKK – z celkového krytí 21 miliard DKK – na demolici a přestavbu ohrožených obytných oblastí v letech 2019–2026. Velkou admin. zátěž nesou municipality (ověřování údajů o osobách)	(intervence) Fyzická demolice a přestavba ohrožených obytných oblastí (dohled) přísnější kontrola způsobilosti bydlit (pronajmout si byt) ve znevýhodněných čtvrtích – prioritizace dle úrovně vzdělání a zaměstnání. v určitých oblastech odmítání uprchlíků; dokonce restrikce slučování rodin; (bezpečnost) Posílené úsilí policie a vyšší tresty v boji proti trestné činnosti a zajištění větší bezpečnosti (děti a mládež) Dobrý start do života pro všechny děti a mladé lidi	-nedobrovolné vymístění, evikce -potenciálně etnický diskriminační politika Původně politika sociální demokracie, převzali posléze pravicovější strany Kritika OSN Opatření podobné OOP – omezení dávek v nezaměstnanosti v případě nastěhování do jednoho z „hard ghett“

			(dříve hard ghetto)					(udržitelost) boj proti paralelním společnostem Vzdělávání a kultura: školky, jazyk: povinná účast na včasném vzdělávání (sankce odebrání dávek); údajně pokuty udělovány školám se špatnými výsledky dětí	
státní	Dánsko	Area-based (12 lokalit, cca 120 000 obyvatel), integrovaný rozvoj	Lokality z vládního seznamu cca 500 krizových čtvrtí podaly žádost, výběr dle kritérií: socioekon. indikátory, kvalitativní hodnocení návrhu.	Cílem zamezení ghettoizaci; destigmatizace lokalit, navazování sociálních sítí znevýhodněných obyvatel	Kvarterløft ¹² (zhruba „pozvednutí susedství“) 1997-2007	Ministerstvo bydlení a urbanismu	Ministerstvo bydlení a urbanismu 1,3 miliardy DKK (cca 174,5 mil. EUR) 2/3 rozpočtu vláda, 1/3 obec	90 procent rozpočtu bylo vynaloženo na fyzické intervence a většina z nich na renovace bydlení	+ v některých lokalitách zvýšení pocitu bezpečí, zvýšení statusu lokality a zmírnění stigma, méně vážných soc. problémů spojených s alkoholem a drogami. + zvýšení spokojenosti rezidentů s bydlením v místě +participativní element (selektce zdola) Možná inspirace: Povinnost v návrhu popsat i silné stránky/kapacity oblasti.
státní	Estonsko	Area-based	Vysoký podíl imigrantů a jejich potomků, nízkopříjmové skupiny	prevence jakékoli formy segregace založené na přistěhovaleckém původu	Population and Coherent Society („Obyvatelstvo a koherentní společnost“)			poskytování specifických sociálních služeb, důraz na učení jazyka a celoživotní vzdělávání, programy obnovy prostředí	+akcent na prevenci etnické segregace
státní	Finsko	Area-based i sociální mix	Socioekonomické indikátory (koncentrace v oblastech ne-finsky mluvících)	Alokace různorodých typů vlastnictví (soukromé, nájemní, owner occupied) do susedství s vysokou mírou koncentrace sociálního bydlení; programy obnovy; projekty zacílené na zlepšení kvality a					-parametrická regulace (viz studie T. Dvořákové)

¹² Jensen, E. H., Lungholt, J. 2007. *KVARTERLØFT. 10 YEARS OF URBAN REGENERATION*. Kodaň: The Ministry of Refugees, Immigration and Integration Affairs. Dostupné z: https://www.byplanlab.dk/sites/default/files/10_years_of_urban_regeneration.pdf.

				zatraktivnění sousedství					
státní	Francie	Area-based i sociální mix (diverzifikace forem bydlení) v rámci obnovy čtvrtí a udržitelný rozvoj ZUS	ZUS (citlivé městské zóny), vybrány z prioritních území: nerovnováha bydlení-zaměstnanost, podíl osob s migračním původem, míra nezaměstnanosti, podíl mladých lidí, podíl osob bez vzdělání a fiskální potenciál obce	Désenclavement, cca 500 (jinde se uvádí 600) oblastí. Demolice věžáků - soc. bytů, nahrazení nižšími domy s dražším vlastnickým bydlením. 2004-08 cíl 250 000 demolice 200 000 nových sociálních bytů 400 000 rekonstrukcí/renovaci bytů ve 165 nejhorších čtvrtích. Vše v rámci programů obnovy měst.	PNRU ¹³ (Národní program obnovy měst), založení 2003 (Borloovým zákonem), následován NPNRU ¹⁴ 2014-24	Vládní agentura ANRU, teritoriální delegáti departментů	Stát, Action Logement (program podpory bydlení ze strany zaměstnavatelů – půjčky zaměstnancům apod.), národní federace sociálního bydlení. Např. implementace PNRU s rozpočtem cca 12 mld. eur v letech 2004–2013. Část financování nesou samosprávy, další poskytují donoři.	- diverzifikace bydlení kombinováním sociálního bydlení, soukromého nájemního bydlení, vlastnického bydlení. - občanská vybavenost - otevřít čtvrt' usnadněním přístupu a jejím větším otevřením zbytku aglomerace. - Domácnosti, jejichž domy jsou zbourány, musí být znovu umístěny do podmínek odpovídajících jejich potřebám a zdrojům. - prováděné práce by měly umožnit pracovní integraci určitého počtu obyvatel souseství.	- Ke konci PNRU (2008) bylo na účty samospráv uvolněno pouze 8 % ze státem alokovaných 12 mld. eur, průběžné přenastavování plánu (počet oblastí, počet demolice atd.). Bylo více bytů zbouráno než nově postaveno. +V NPNRU změna oproti PNRU – projekty posuzovány na úrovni aglomerace, nikoli municipality, cílem rovnováha mezi územími – inspirativní pro zapojení krajů do plánů desegregace s cílem nepřelévání problému (ale možná je cílem spíše dorovnat znevýhodněné oblasti) + povinnost umístit domácnosti z demolovaných bytů jinam dle jejich potřeb a zdrojů.

¹³ Viz web programu [Le Programme National de Rénovation Urbaine \(PNRU\) | ANRU - Agence Nationale pour la Rénovation Urbaine.](#)

¹⁴ Viz web programu [Le Nouveau Programme National de Renouvellement Urbain \(NPNRU\) | ANRU - Agence Nationale pour la Rénovation Urbaine.](#)

státní	Maďarsko	Area-based	Podrozvinuté statistické mikroregiony s vysokým podílem romských obyvatel; vybrány pomocí kompozitního indexu dle statistických dat o celkové rozvinutosti regionů (ekonomické, infrastruktura, sociální, zaměstnanost)	Rozvoj s důrazem na sociální inkluzi	LDMR – Least Developed Micro-regions Programme (Program pro nejméně rozvinuté mikroregiony)		Různé operační programy financované z fondů EU	Integrovaný přístup k místnímu rozvoji Zmenšit nerovnosti v životních podmínkách, kvalitě života a životních šancích mezi rozvinutými a znevýhodněnými oblastmi, s ohledem na inkluzi a zvýšení soc. mobility nejzranitelnějších	Obecně rozvojový program pro podrozvinuté regiony Bez zaměření na desegregaci
státní	Německo	Integrované area-based interence	Socioekonomicky znevýhodněné oblasti (zohledněny ale také infrastrukturní a fyzické znaky oblasti – např. vylidňování, stárnutí, smršťování) a podíl migrantů a jejich potomků, plus ovládnutí jazyka obyvateli oblasti)	Cíle: rozmanitost využití, mezigenerační rovnost a vstřícnost k rodinám v oblastech, posílit možnosti vzdělávání, integraci a sociální soudržnost všech skupin, environmentální spravedlnosti a místní bezpečnosti.	„Sozialer Zusammenhalt“ (navazuje na Soziale Stadt, tj. trvá už cca 20 let). Projekt „Sociální soudržnost“: cílené investice na úpravu infrastruktury a kvality života v sousedství, příležitosti k participaci a integraci obyvatel	Koncepce integrovaného rozvoje jako důležitý základní prvek programu sdružuje všechny aktéry a zdroje v okrese	200 milionů eur ročně	investice obcí do městského plánování, do životního prostředí, infrastruktury a kvality života Lze realizovat doprovodná neinvestiční opatření, v oblasti kultury, sportu, zdraví a pohybu v sousedství. + boj proti stigmatizaci těchto sousedství. Obce si vybírají opatření dle místních potřeb.	Á la KPSVL + životní prostředí, plánování města, infrastruktura, mobilita +destigmatizace (zlepšení image místa)
státní	Německo	Area-based	údajně „intuitivní“, výběr „dobře známých lokalit na základě lokální znalosti problémů“ Nutná podmínka	integrace	Soziale Stadt („Social City“)		Sdílení zdrojů: federální vláda, zemská vláda a municipalita. Ročně 300 mil. eur pro necelých 400 lokalit.		-není explicitní fokus na desegregaci, ale v případových studiích se objevují i čtvrti se segregovanou populací (spíše východní Německo, Erfurt např.) -např. V Kolíně nad Rýnem opatření cílila na pouze 3 % obyvatel

			vymezení geografických hranic lokality. Cca 400 lokalit						
lokální	Berlín	Integrovaný lokální rozvoj	Objektivní indikátory deprivace čtvrtí	Cíl: podpora deprivovaných čtvrtí, intenzivně postavená na participativním rozpočtu	Neighbourhood Funds			Participativní rozpočet	-bez explicitní desegregace
státní	Nizozemsko	Area-based s prvky sociálního mixu	40 čtvrtí v 18 obcích s kumulací sociálních problémů („zaostávají“) vybraných dle indikátorů: A. sociálně-ekonomické (příjem, práce, vzdělání) B. fyzické nedoplatky (malé, staré a levné domy); C. názory obyvatel na obyvatelnost a bezpečnost; D. spokojenost s bydlením, sklon k vystěhování	Integrace pilířů urbánní politiky (fyzický, sociální, ekonomický + později dodána bezpečnost ¹¹) - díky integrovanosti v případě potřeby možné realokace financí mezi pilíři Omezit white flight Selektivní demolice: Odstranit zanedbané obytné a komerční stavby Zlepšit nevhodnou infrastrukturu a tím dostupnost Demolice, upgrading, prodeje sociálních bytů Témata: „Bydlení, práce, vzdělávání, mládež, integrace, bezpečnost“	V rámci Big Cities Policy zavedená od roku 2003 „Wijkenbeleid“ (Politika pro čtvrti) Od 2003 56 čtvrtí od 2007 40 čtvrtí: (Actieplan Krachtwijken) / „Akční plán pro zmocněné čtvrti“	Akteři: Ministerstvo bydlení, územního plánování a životního prostředí Partnerství vlády s obcemi (á la memoranda, KPSVL Agentury), akční plány čtvrtí, zapojen ale i městské/místní bytové asociace (s majetkem v daných čtvrtích), soukromý sektor (místní), veřejné i soukromé odborné instituce	Finance: 2007-2017 250 mil. eur ročně od vlády + celkem 250 mil. eur investice bytových korporací (z toho 3/4 na fyzickou revitalizaci) Korporace odmítly financovat sociál – běh služeb a zařízení (včetně škol apod.) (kabinet také navrhl vznik veřejného investičního fondu v hodnotě 750 mil. eur ročně po dobu 2008-2011), přispívat měly bytové korporace.	restrukturalizace bytového fondu (demolice uniformních staveb se sociálními byty, výstavba rozmanitých obytných budov s nájemními byty) → social mix Do r. 2012 40 čtvrtí dostávalo ročně v průměru 388 eur na obyvatele.	Fyzická revitalizace má vliv na životní podmínky a sociální klima čtvrti. + kabinet jel na turné po všech 40 vybraných čtvrtích, mělo se každoročně opakovat Podobnost s KPSVL (plus dimenze demolice a výstavby, plus úprav veřejného prostoru). Zároveň je možné postavit/opravit např. školu. + společné financování vlády, obcí (dotace a úvěry) a místních bytových korporací (možná inspirace: model pro jejich zapojení) Program předčasně ukončen (politické důvody, ekonomické krize 2008), čerpalo se celkem 1 mld. eur.

státní	Nizozemsko	Area-based (v rámci integrované obnovy čtvrtí i důraz na sociální mix)	20 zranitelných čtvrtí v 19 obcích vybraných pomocí indexu <i>Leefbarometer</i> (Barometr kvality života), signalizační a monitorovací index do úrovně detailu až 100x100 m. Využíván jako statistická predikce kvality života/obyvatelnosti. Aktualizace každé 2 roky. Dimenze indexu ¹² : Bytový fond, Fyzické prostředí, Služby, Sociální soudržnost, Pocit nebezpečí, narušování občanského soužití, vandalismus apod.	Restrukturalizace a renovace 25 000 soukromých nájemních bytů (mimo vlastnictví bytových korporací) (udržitelnost bytů, zlepšení standardu) Řešení generační chudoby a bezpečnosti.	Nationaalprogramma Leefbaarheid en Veiligheid ¹⁵ (Národní program obyvatelstna a bezpečnost) od 2022	Aliance pod vedením starostů daných obcí. Aktéři programu: Koordinace Ministerstva bydlení a územního plánování. MV, Ministerstvo školství, vědy a kultury, MPSV, Ministerstvo spravedlnosti a bezpečnosti, Ministerstvo zdravotní a sportu ¹³ ; Místní aktéři: školy, bytová družstva, policie, zdravotnická zařízení, soukromí zaměstnavatelé.	2022-2026 alokace na kapitolu bydlení 1mld eur. Skrze Volkshuisvestingfonds ¹⁴ mohou obce žádat o dotaci na zlepšení bytového fondu a bezpečnosti čtvrti. V roce 2023 čerpáno 280 mil. eur na úpravu 13 tis. bytů. Celková alokace programu je přes 25mld. eur.	Demolice + novostavba alespoň částečně s bytovou funkcí, intenzivní a rozsáhlá renovace a udržitelnost Konverze na byty Výkupy s cílem přestavby Úpravy veřejného prostoru Lze financovat i veřejné služby ve čtvrti prevence kriminality mladistvých posilování odolnosti mladých a odborníků v sociální oblasti Zabavené statky a zdroje jsou veřejné.	+ důraz na generační chudobu a bezpečnost ve čtvrti + výkupy + demolice plus nová výstavba + propojení iniciativ se školami (průsečík různých problémů, zároveň místo setkávání s rodiči) + budování koalic ve čtvrtích, participace +veřejné investice do soukromého vlastnictví -integrovaný přístup (dluhy, chudoba) +participace (ale kritika a občanský návrh „ Manifest pro úspěšný přístup ke čtvrtím “ klade důraz na lokální znalost, zajištění kontinuity v implementaci, využít pozitivu a úspěchy čtvrti jako východisko.
státní	Norsko	Area-based	Různé definice: předlidení, socioekonomické indikátory, kumulace problémů souvisejících s drogami a	Cíl: vytvořit atraktivní a inkluzivní životní prostředí, které podporuje kontakt mezi lidmi.	Housing Environment Grants (Bomiljøtilskudd) - Granty pro životní prostředí	Municipalita Oslo	Mechanismus: žádosti o dotace	Fyzická opatření, sociální opatření: jedná se například o dětská hřiště, modernizaci míst pro setkávání. Dotaci lze využít i na úpravu prostředí, např. výsadbu ovocných sadů.	Pro ČR zajímavý kontext převažujícího vlastnického bydlení v zemi.

¹⁵ <https://www.volkshuisvestingnederland.nl/onderwerpen/programma-leefbaarheid-en-veiligheid>.

			zdravím, vysoké podíly imigrantů a cizinců, nebezpečí						
lokální	Oslo	Area-based, celková obnova velké městské části	část města trpící znečištěnima dopravou, nedostatečný mi službami a stigmatem imigrantské čtvrti, white flight. Vybrané 4 nejhorší čtvrti	Cíl: Celková revitalizace oblasti (cca 138 tis. obyvatel) s důrazem mj. na desegregaci a participativní vládnutí	Goruddalen action plan/ Goruddalssatsingen (2007, na 10 let, prodloužen aktuálně do 2026)	norská vláda (různá ministerstva dle sektorů) a město Oslo (městské části), Husbanken (státní bytová agentura, vč. hypoték, soc. bydlení)	společně z národních a obecních fondů, granty od Ministerstva dětí, rovnosti a sociálního začleňování	Původní plán ročně 100 mil. NOK (50:50 město-stát); nakonec alokace celkem přes 1,5 mld. NOK	Možná inspirace: kontext převažujícího vlastnického bydlení. Důraz na sociální spravedlnost a místní potřeby.
státní	Portugalsko	Area-based, nucený rozptyl a vymístění do urbánního zázemí (hinterland) Někde cílem social mix (rehousing do obecních bytů vedle prodejních)	Socioekonomi cké indikátory implementace ve 2 velkých metropolitních oblastech	Cílem vyměnění slumů v metropolitních oblastech Lisabonu a Porta a přesídlení bývalých obyvatel slumů do obecního bydlení (sídliště).	Programa Especial de Realojamento (Special Rehousing Program 1993)	Vláda Municipality developeři	vláda financovala pouze rehousing a nic dalšího (náklady nesly municipality). Implementace samotné municipality, někde v rámci PPP modelů (developerská výstavba na městském pozemku)	in situ rehousing (s bytovými domy postavenými na místech dřívějších slumů) - postaveno 35 000 obecních bytů -vyklizení a opětovná výstavba na okrajovějších, segregovaných a nedostatečně obsluhovaných sídlištích v celé metropolitní oblasti intervence do vzdělávání, rehousing, opatření na podporu sociální integrace rezidentů	negativa: -top-down, žádná participace; veřejné náklady na vyčištění některých soukromých pozemků, realizováno 72 % programu (cca 11000 domácností nadále bez bytu), program splnilo 20 z 27 municipalit - přesídlení do izolovaných oblastí bez služeb a špatnou dostupností centra, vyšší nájem, nepřijetí starousedlíky
státní	Portugalsko	Výběr způsobilých domácností skrze obecní strategie bydlení (tj. určení městy)		Cíl: podpora domácností v nevyhovujících bytových podmínkách bez finanční kapacity na přestěhování do adekvátního. Do poloviny 2026 zajistit adekvátní a důstojné bydlení pro 26 000 znevýhodněných domácností.	V rámci Programu podpory dostupnosti bydlení – 1º Direito („První právo“), přímí příjemci jsou domácnosti	Institute of Housing and Urban Rehabilitation (IHRU) poskytuje dotace z programu analogického českému Národnímu plánu obnovy obcím na základě místní strategie bydlení a smlouvy o financování. Aktéři: obce, obecní společnosti a		rehabilitace budov a nájemních bytů, podpora sociálního a územního začleňování. Způsobilí příjemci: 1.koneční: domácnosti bez přístupu k adekvátnímu bydlení; 2. zprostředkující: Subjekty na podporu řešení v oblasti bydlení, jmenovitě: i. autonomní oblasti nebo obce; ii. Veřejnoprávní subjekty; iii. třetí sektor; iv. Sdružení obyvatel a bytová a stavební družstva; v. Vlastníci nemovitostí nacházejících se	Financování z portugalského „NPO“ bez explicitní zmínky o de/segregaci, ale cílová skupina jsou zranitelné osoby v nejistém bydlení a cílem je zajištění adekvátního bydlení

						subjekty třetího sektoru.		v degradovaných jádrech (možná centrech měst?). Výstavba, obnova a nabývání nemovitostí (v tomto případě včetně následné výstavby nebo obnovy) za účelem pronájmu; Tržní pronájem k podnájmu. Dokončení prací nebo pořízení bydlení prostřednictvím: Rekonstrukce vlastního a trvalého bydlení; nebo Nabývání nemovitostí (včetně jejich následné výstavby nebo sanace), v případě ohrožených domů, ohrožených osob nebo domácností žijících v nejistém bydlení.	
lokální	Španělsko – autonomní společenství Madrid	Rehousing a zrušení slumů	Tzv. Neighborhoods of special typology (segregované oblasti koncentrovaného sociálního bydlení, vzniklého v rámci programu rušení slumů na přelomu 70. a 80. let, v 90. letech již opět slumifikované)	Cíl: relokační většinou romských domácností ze zanedbaného sociálního bydlení do rozptýlených standardních bytů za intenzivní a dlouhodobé podpory. Důraz dekoncentrace, snaha o pouze 1 znevýhodněnou rodinu na dům, max. 3; kvóty pro obce a městské části	IRIS Pro-Integration Housing Program od 1998 (trval minimálně do r. 2012, možná déle)	IRIS – Institute of Rehousing and Social Integration, součást Ministerstva životního prostředí a územního plánování autonomního společenství Madrid		1. fáze: Podpůrná opatření domácnostem již před stěhováním – příprava na účast v programu a napojení na sociální služby. Vyhledání, výkup a renovace nového bydlení (IRIS), párování s domácnostmi. Demolice původního bydlení. 2. fáze: cca 3letý proces integrace: propojení se soc. službou v místě, mediace konfliktů v sousedství, zapojení domácností do místních programů v oblasti zaměstnanosti, vzdělávání	+ Jasně definované podmínky účasti i vyloučení z programu (nesmí moc dlužit IRIS, být konfliktní a musí tam skutečně bydlet) + právní titul (nájemní smlouva) lze dědit
státní	Švédsko	kombinace, area-based ale sociální mix jako nástroj	Oblasti se socio-ekonomickými problémy: 7 metropolitních municipalit uzavřelo dohodu o místním rozvoji pro zlepšení stavu 24	Cíl: konec sociální, etnické a diskriminační segregace v metropolitních oblastech, rovné životní podmínky pro obyvatele měst; ekonomický rozvoj; integrace	Metropolitan Development Initiative (Storstadssatsningen) 1999-2003	400 mil. eur ve 24 nejvíce znevýhodněných čtvrtích v regionech Stockholm, Goteborg, Malmö	Národní vláda, municipality, NNO	Sociální mix Kriminalita a bezpečnost Prioritní intervence v oblastech: bydlení, vzdělávání, trh práce, demokratické vládnutí, občanská společnost, kriminalita Reálně realizována opatření pro rozvoj, etnickou a	+ - zlepšení míry zaměstnanosti a vzdělání, ale značné nerovnosti přetrvaly Poznatky z evaluace: Hlavního cíle nebylo dosaženo, ale iniciativy přinesly i pozitivní dopady. nerealizována opatření pro fyzickou revitalizaci ani

			deprivovaných sídlišť.					socioekonomickou integraci, zaměřením na vzdělávání migrantů a zaměstnávání	renovace, pouze sociální opatření
lokální	Stockholm	Area-based	městská iniciativa, potřeby rezidentů: nízký pocit bezpečí, nutnost renovací, energetická	Cíle: Dobré bydlení a rozmanitější městské prostředí - Lepší vzdělávání a výuka jazyků - Více pracovních míst a podnikání - Každodenní bezpečnost a zabezpečení Renovace více než 3000 bytů	„Vision Järva 2030“ (Järvalyftet) (od 2007), čtvrť o cca 60 tis. obyvatelích	Významný aktér bytová společnost Svenska Bostader, přes 5000 bytů v oblasti, měly vlastní plán na přestavbu a gentrifikaci /+75% nájmy/	Město, od 2009 vládní dotace na projekt „Sustainable Järva – Re-building the Suburbs“ (udržitelný rozvoj a energetika), participace s Jednotou nájemníků	Sociální udržitelnost, bydlení jedno z témat Témata: dobré bydlení a rozmanitější městské prostředí, bezpečnost v každodenním životě, posílení vzdělávání a výuky jazyka a zvýšení zaměstnanosti a podnikání.	Kritika za absenci konzultace s rezidenty, poté intenzivnější participace (údajně renovace dle potřeb nájemníků) Rezidenti si vynutili intenzivní participaci nad plány SB, vedla od menších oprav k větším renovacím.
státní	Anglie	Area-based v kombinaci se sociálním mixem (jako součástí obnovy čtvrti)	IMD ¹⁹ (index of multiple deprivation) plus výzva (2 vlny), výběr centrální úroveň 39 oblastí v Anglii od roku 2000	Cíl: zvrátit stav nejchudších čtvrtí, zúžit propast mezi nimi a zbytkem země – integrace	New Deal for Communities (NDC) , Mixed Communities Pilots (od 1998)	Neighbourhood Renewal Unit (NRU), lokální partnerství, intenzivní zapojení komunit	10leté strategické plány Rozpočet cca 2 mil. liber za 10 let, očekávalo se doplnění financování z dalších resortů. Ke konci 2006 čerpáno 1,4mld, cca 3000 liber per capita.	Selektivní demolice sociálního bydlení, nahrazení byty k prodeji (cílem přilákat ekonomicky aktivní rezidenty) 400 vylepšených komunitních projektů, 40 více policistů, 120 vylepšených škol a 150 pouličních strážníků	-ambiciózní program s relativně malým dopadem -poznatek z evaluace: zapojení komunity nevhodné pro střednědobé strategie (zde 10 let) - místní představitelé zájem spíše o bezprostřední problémy lokality (kriminalita, veřejný prostor) než zaměstnanost, zdraví a vzdělávání
státní	Velká Británie	Integrovaná obnova malých čtvrtí	způsobilé oblasti vybrané ústřední vládou na základě Indexu místní deprivace (ILD) a poté byly vyzvány, aby požádaly o financování	poskytnout finanční prostředky na intenzivní regeneraci malých čtvrtí	Neighbourhood Renewal Fund (od r. 2003) Estate Regeneration National Strategy	Gesce britská vláda, Agentura pro sociální vyloučení (Social Exclusion Unit (SEU) Komunitně vedené intervence	2001-2004 800 mil. liber (88 deprivovaných lokalit) Další finanční prostředky byly poskytnuty prostřednictvím soukromého, dobrovolného a dalšího veřejného sektoru	6 klíčových témat: vysoká nezaměstnanost a špatné pracovní vyhlídky, vysoká kriminalita, nedostatečné vzdělání, špatný zdravotní stav, problémy s bydlením a problémy s fyzickým prostředím	Stojí na „lokálním partnerství“
státní	Skotsko	Kombinace area-based, sociální mix	Oblasti, které se potýkají se znevýhodněním.	politiky bydlení a regenerace zaměřené na udržitelné	Mixed Communities Initiative	Britská vláda (Ministry of Housing,		Plány lokalit zaměřené na konkrétní čtvrti nebo komunity	- různé tematické zaměření, tj. blízké PSZ, fokus na bydlení a obnovu čtvrtí

			SIMD (Scottish IMD), nejnižší statistická jednotka 500-1000 domácností	komunity – příjmový mix a dostatečný objem, rozmanitost a dostupnost bydlení v rámci vyváženého trhu.		Communities & Local Government)			
státní	USA	Area-based	Zaměření na nejhorskší oblasti koncentrace chudých (a menšin), především nízkopříjmové oblasti s afroamerickými obyvateli v městských bytech (public housing) v tzv. projects.	Cílem snížení koncentrace chudoby prostřednictvím rozptylu rodin/ domácností z těchto čtvrtí, přestavba na oblasti příjmového mixu; částečný návrat původních obyvatel	HOPE VI (od roku 1994)	HUD (U. S. Department of Housing and Development), Další aktéři, domácnosti	6 miliard dolarů z programu a dalších 11 miliard z dalších veřejných a soukromých zdrojů, průměrně 65,3 milionů dolarů na lokalitu	Demolice nebo rehabilitace (tj. i konverze na tržní/vlastnické) velkých obytných souborů (projects) ve špatném stavu; v praxi aplikováno všude, kde se náklady na renovaci obec. bydlení blížily nákladům na demolici a novou výstavbu. pravidlo 1:1 zbouraných a nově postavených bytů (záhy zrušeno), změna pravidel přidělování městských bytů – už ne pouze nejchudším.	+ Trojí dekoncentrace: v místě je méně veřejných bytových jednotek, mísí se s větším počtem neveřejných bytových jednotek a příjmová skladba obyvatel v obecného bydlení je rozmanitější než dříve. - Nedobrovolný rozptyl/nucené přesídlení -problemy s nalezením dostupného bydlení po přestěhování do cílové čtvrti - do rekonstruovaných jednotek se vrátilo pouze méně než 30 % původních rezidentů
státní	USA	rozptyl (poverty dispersal)	Oblasti koncentrace chudých a zároveň budovy ve špatném stavebně-technickém stavu Využití dávek na bydlení	Vystěhování obyvatel ze soukromých nemovitostí za hranici možnosti renovace v deprivovaných čtvrtích – včetně vlastních „obchodníky s chudobou“	„Vouchering out“	HUD (U. S. Department of Housing and Development), NNO (sociální realitní kanceláře, sociální služby), municipální bytové komise, domácnosti		Obsahuje nucené vystěhování (v případě demolice, konverze apod.) a náhradu poukazem (kupónem) na bydlení – využití dávek na bydlení pro přestěhování jinam Relokační poradenství a pomoc s výběrem nového bydlení	- Nedobrovolný rozptyl/nucené přesídlení -malá škála intervencí ve srovnání s rozsahem problému; místa historické koncentrace chudoby však tyto programy zásadně neovlivnily +dle evaluací efektivní nástroj pro oblasti za hranici rehabilitace + jedná se také o soukromé nemovitosti (vč. analogické těm v obchodu s chudobou)
státní	USA	Area-based	Deprivované oblasti + přilehlé oblasti	Cílem redukce koncentrací chudoby a znevýhodnění; etnorasová desegregace není explicitním cílem,	Choice Neighborhoods	HUD (U. S. Department of Housing and Development), žadatelé municipality, NNO	Kompetitivní granty	Rekonstrukce a revitalizace v oblastech koncentrace chudoby a obecného bydlení	+ rozšíření oblastí podpory také o čtvrti přiléhající k znevýhodněným oblastem

				ale snaha o diverzifikaci čtvrtí					
státní	USA	Rezidenční mobilita	Podporovano u jednotkou je znevýhodněná domácnost obývací oblast splňující kritérium <10 % míry chudoby	dosažení efektu sousedství a zvýšení životních šancí	Moving to Opportunity (MTO) od 1994 (navázal na programy EHAP – Experimental Housing Allowance od 1970 a HCV – Housing Choice Voucher Program, a Gautreaux Settlement Program)	HUD (U. S. Department of Housing and Development)		Dotace znevýhodněným domácnostem určené na relokaci do čtvrtí s vysokými životními příležitostmi. lepšími pracovními a vzdělávacími příležitostmi a nižší mírou kriminality. Pomoc s hledáním bydlení; relokační poradenství	+ zlepšení školních výsledků dětí +Zlepšení mentálního a fyzického zdraví dospělých (zřejmě díky lepší bezpečnosti mimo drogovou kriminalitu) -dlouhodobý dopad nejasný: ztráta sociálních sítí/kapitálu původního místa bydliště včetně vztahu s institucemi, např. církví -randomizovaný experiment, ale selektivní povaha (včetně autoselekce) mohla výsledky zkreslit

Ministerstvo pro místní rozvoj
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1
Tel.: +420 224 861 111 (ústředna)
Fax.: +420 224 861 333 (centrální)
www.mmr.cz